

Selskabet for Trondhjems Bys Vel

Årsmelding 2013

Direksjonen

Direksjonen har bestått av: Leder Finn Haugan, sekretær Gunnar Flikke, Else Mæhle, Svein Lorentzen, Lisbeth Tangen, Eilin Brandsegg og Axel Christophersen Varamedlemmer Eli Arnstad og Marius Maske. Direksjonen har i perioden hatt 11 møter.

Formål

Selskabet for Trondhjems Bys Vel skal være en velforening som er til "Gavn for og Forskjønnelse af Trondhjem By". Den aller første oppgaven foreningen engasjerte seg i og var avgjørende for gjennomføringen av, var markeringen av byens 900 års jubileum i 1897. Selskabets Direktion har valgt å prioritere disse temaene: byutvikling, forskjønnelse, kunnskapsformidling, samt sosiale- og allmennkulturelle tiltak.

Selskabet har de siste årene spesielt arbeidet med å spre kunnskap om byens historie og å fremme en kunnskapsbasert debatt. Målet har vært å skape engasjement og interesse for byen.

Byguiden

Selskabet fikk i 2013, etter flere års planlegging, realisert sitt store prosjekt: å lage en ny byguide for Trondheim. Forrige gang det ble laget en byguide her i byen var i 1927. Et utvalg utgått fra Direktionen bestående av Gunnar Flikke, Axel Christophersen og Svein Lorentzen (Redaksjonsgruppen) har jobbet med dette prosjektet. De har undersøkt muligheten både for bokformat og digital spredning i ulike formater. Terje Bratberg ble engasjert som hovedforfatter, etter Direktionens mening et meget godt valg

Byguiden kom i 2013 ut i bokformat, men Direktionen har planer om å spre dette innholdet i flere kanaler og i forskjellige former. Vi har blant annet planer om merking av historiske steder i byen og har undersøkt mulighetene for digitale byvandring. Vi har spesielt sett på om kulturstiene/bynøkkelen som ble laget i 1997 kan rustes opp og utvikles i nye former.

I 2013 var Selskabets bok *Byguiden* den mest solgte boka i Trondheim. Museumsforlaget som utga boka og som har arbeidet innen bransjen i nesten 20 år, har aldri opplevd maken til positive reaksjoner fra byens bokhandlere. Normalt kjøper en bokhandel 10-20 eks. om gangen av en ny bok som selger godt, men av Byguiden fikk de bestillinger på 150 om gangen. De mente den gode pressedeckningen som Selskabets bok fikk var veldig viktig – men aller viktigst var boka i seg selv. Bokhandlerne fikk bare gode tilbakemeldinger. Både innhold og utforming falt utvilsomt i smak hos bokkjøperne.

Ved utgangen av 2013 var det solgt 4594 eksemplarer. De fleste bokhandlerne var utsolgt og vi måtte ved inngangen til 2014 trykke nok et nytt opplag. Salgsprisen er kr. 295.

Det var Selskabet for Trondhjems Bys Vels redaksjonsgruppe som valgte forfattere, fotograf og billedredaktør. Redaksjonsgruppen hadde også det redaksjonelle ansvaret både for innhold og vinkling av stoffet. Den fulgte også opp billedvalg, kart og presentasjonen av stoffet helt fram til trykking.

Museumsforlaget hadde ansvaret for prosjektledelse, trykking og innbinding, markedsføring, lager, distribusjon og salg.

Selskabet for Trondhjems Bys Vel, som har finansiert hele prosjektet, får 40 prosent av salgsinntektene, mens Museumsforlaget får 60 prosent.

Målgruppen for Byguiden er Trondheims befolkning eller andre som har et nært forhold til byen. Hovedmålgruppen er i alderen 35 +. Guiden forutsetter noe grunnkunnskap, for eksempel om Trondheims geografi, men prøver å presentere stoffet slik at det skal være tilgjengelig for så mange som mulig. Målgruppen er til en viss grad interessert i historie, men det er viktig å presisere at dette vil være en populærhistorisk guide.

Hensikten med byguiden var å gjøre byens historie – og historier – tilgjengelig for så mange som mulig, og øke folks interesse for og kunnskap om byen de bor i. Ved å presentere stoffet i form av tematiske vandringer, skulle informasjon og historie knyttes til faktiske steder og bevegelser i byrommet, en god metode for kunnskapsformidling. I tillegg skulle guiden få folk til å bruke byen sin på en ny måte, se ting de kanskje ikke har lagt merke til før, og oppsøke områder de vanligvis ikke besøker. Håpet var at guiden skulle frembringe et ønske om å skaffe seg mer kunnskap gjennom andre kilder. Historiske fakta suppleres med anekdoter med substans som forsterker leseropplevelsen.

Vi la opp til en blanding av gamle og nye fotografier. Gamle bilder ble i stor grad hentet fra Trøndelag Folkemuseum Sverresborgs arkiver. Når det gjelder nye bilder la vi opp til en bildemanér som kunne påvirke leseropplevelsen, ved bruk av oversiktsbilder, bilder av hele bygninger eller andre motiver og utsnitt som bare viser detaljer av et motiv. Dette ga en merverdi og gjorde boka til noe mer enn bare en gjenskapning av omgivelsene, fordi leseren faktisk må ut i byen for å få hele det visuelle inntrykket.

Vår opprinnelige plan var at Forlaget Schrøder AS skulle stå som utgiver av Trondhjems Bys Vels Byguide. Forlaget skulle kvalitetssikre produksjonen og deretter lagreføre og selge byguiden. Men den endelige avtalen med forlaget ble ikke utformet og underskrevet.

Før vi endelig valgte hvilket forlag som skulle få oppdraget og skrev en avtale om produksjonen av Byguiden, ville vi gjennomføre et forprosjekt med Terje Bratberg, Marte Rye Bårdsen og Mats Stenslet i samarbeid med Miriam Nordbotten i stiftelsen Schrøder og Sverre Nyrønning, som i en periode fungerte som leder av Forlaget Schrøder. I tillegg ble fotograf Ivar Mølksnes involvert. Det var meningen at erfaringene med dette forprosjektet skulle brukes til å lage et forslag til budsjett. Før Selskabet gjorde en avtale med forlaget skulle det utarbeides og godkjennes et detaljert og omfattende budsjett for hele Byguideprosjektet. Det skulle også lages et forslag til hvordan forholdet mellom Selskabet og forlaget kunne organiseres.

En vesentlig del av forprosjektet var å finne en ønskelig form for presentasjon av stoffet, definere hvilken type informasjon som er interessant og hva som er mindre interessant. Det var meningen å bruke dette som utgangspunkt når det nå skulle lages et fullstendig budsjett for resten av prosjektet. Først etter gjennomført forprosjekt ville det være mulig å anslå en dato for slutføring.

Sverre Nyrønning skulle utarbeide et budsjettforslag som skulle presenteres for Direksjonen. Vi skulle deretter innlede forhandlinger med Forlaget Schrøder AS for å vurdere en avtale om utgivelsen av boka.

I mars 2013 fikk vi melding om at våre planer om å samarbeide med Forlaget Schrøder om Byguiden var inne i en kritisk fase. Forlaget sto i fare for å bli nedlagt. Marvin Wiseth, som var styreleder i Schrøderforlaget AS, orienterte oss 22. Mars 2013 om situasjonen. Sverre Nyrønning som siden november 2012 har vært engasjert som daglig leder Forlaget Schrøder, hadde uken før gitt beskjed om at han straks ville slutte som daglig leder. Selskabet fikk beskjed om at vi ville få et tilbud fra Sverre Nyrønning om at hans private forlag Communicatio kunne overta vårt prosjekt og utgi vår Byguide som planlagt. Marvin Wiseth støttet forslaget, og anbefalte oss dette.

29.4. 2013 drøftet Direksjonen situasjonen grundig og ba om et tilbud fra Sverre Nyrønning og hans private forlag Communicatio. Vi ønsket deretter å vurdere om vi skulle undersøke flere alternativer, før vi bestemte oss for hva vi skulle gjøre med prosjektet. Etter en gjennomgang av situasjonen og tilbudet som var beskrevet bestemte Direksjonen at man ønsket å undersøke om det var flere aktuelle alternativer, før man bestemte hvordan prosjektet med Byguiden skulle videreføres.

Vi ønsket fortsatt et lokalt forlag, og det meste aktuelle alternativet synes å være det nyopprettede Museumsforlaget AS. Vi tok derfor kontakt med Torbjørn Lefstad som er sjef det nye forlaget og ba om et tilbud på produksjon av Byguiden også fra dem. Vi visste at vårt prosjekt hadde den profilen som passet for planene til det nye forlaget. Lefstad kom tilbake raskt med et notat og et tilbud til oss.

Lefstad mente at vårt prosjekt Byguiden var perfekt for den profilen det nye Museumsforlaget ønsket. Forlaget er et nisjeforlag som utgir bøker om kulturarv. De satser på historie, arkeologi og andre fag som forteller om fortid og nåtid for framtida. Museumsforlagets utgivelser har høy faglig kvalitet. Medarbeidere har lang erfaring fra forlagsbransjen. Museumsforlaget er eid av Museene i Sør-Trøndelag (MiST) og har kontor i Trondheim. Direksjonen bestemte at vi skulle videreføre vårt bygguideprosjekt i et samarbeid med Museumsforlaget

I samråd med Marte, Terje og Ivar skulle materialet (tekst og bilder) være ferdig produsert pr. 1. juni. Bodil Mostad Olsen fikk ansvaret for design av boka etter at Mats Stenslet måtte avslutte sitt arbeid da han begynte i ny jobb. Etter avtale med Bodil skulle hun gjøre ferdig sitt arbeid i løpet av første del / medio del av sommeren, slik at guiden kan sendes til trykkeriet og deretter foreligge ferdig trykt i løpet av august. Dette ville være en fordel med sikte på innsalg av guiden i gavemarkedet til jul. Arbeidet fortsatte innenfor tidligere planlagte rammer, med samme bemanning, organisering og samme fremdriftsplan. Den eneste forskjellen var at man skiftet forlag. Det ferdige produktet forelå som planlagt i bokhandlene i god tid før julerushet startet.

Byvandring og digital spredning

Selskabet arrangerte i 2013 flere byvandring etter ruter som var beskrevet i vår Byguide. Trondheim er godt egnet til byvandring av denne typen, etter som byen er kompakt og historien er fargerik og dramatisk. Vi samarbeidet med Adresseavisen om dette opplegget. Vandringene har vært godt besøkt. Planen var at vi den første lørdag i hver måned hele neste år skulle arrangere slike byvandring. Men vi ønsker en evaluering før vi gjennomfører nye i 2014, blant annet for å se våre byvandring i sammenheng med de andre vandringene som til dels arrangeres parallelt med våre. Direksjonen vedtok derfor å vente til vinteren/våren 2014, før det eventuelt bestemmes å fortsette med byvandring tilknyttet Byguiden i TBVs regi. Hvordan skal vi så videreutvikle byguiden i andre presentasjonsformer? I første omgang vil

vi konsentrert oss om papirutgaven, men en slik guide bør også finnes i elektronisk form og i en interaktiv elektronisk form. Følgende utvikling er mulig:

2013: Papirutgave.

2014: Parallell ebok-utgave.

2015: Interaktiv utgave, der brukeren kan gå inn i kartet og kommunisere med informasjonen som ligger der, eventuelt utfylle den med egne kommentarer.

Vi har tidligere sett på mulighetene for en digital utgave av Byguiden, Som e-bok kan Apples løsning iBook via iAuthor kan være en god og rimelig ordning. Siden byvandring er sentralt i denne boka tror vi en løsning som går i retning av en digital guide kan være aktuell.

Museumsforlaget har inngått et strategisk samarbeid med KulturIT/MuseumsIT om digital utvikling. Dette er et selskap, eid av norske museer, som vil utvikle - og (det viktigste) - drifte slike løsninger. Byguiden vil egne seg ypperlig som et prosjekt i dette samarbeidet

Flytting av Håkon Blekens altertavle fra den katolske kirken

En redningsaksjon for Håkon Blekens altertavle i den katolske kirken har i 2013 vært behandlet på flere møter i Direksjonen

Den Katolske Kirken har tenkt å rive Blekens altertavle som en del av forberedelsene til et nytt kirkebygg på tomte. Kirken ser seg ikke i stand til å ivareta Blekens kunstverk. Bleken ønsker at kunstverket skal tas vare på og bli stilt opp et annet sted.

Det snart 40 år gamle kunstverket i den katolske kirken på Kalvskinnet er en 6x10 meter stor mosaikk. Håkon Bleken laget den i 1973 med Edgar Müller som assistent og ved hjelp av materialene granitt, marmor, skifer og smalto, en legering av farget glass og stein. Dagens St. Olav katolske domkirke sto ferdig i 1973. Menigheten er blitt så stor at den må ha mer plass, og trenger derfor en ny, større kirke. Den gamle kirken skal nå rives for å gi plass til en ny kirke. Håkon Blekens altertavle kan derfor bli revet, fordi det er for dyrt for menigheten å flytte den. Og de ser ikke noen mulighet til å føre altertavlen over i et nytt bygg. Den katolske menigheten vil ikke bruke av de innsamlende midlene til å berge alterveggen. I dag består menigheten av folk fra 95 nasjoner som ønsker å tenke nytt, og hvor Blekens altertavle ikke nødvendigvis passer inn i en slik nytenkning Det viktigste for oss er et sted å være sammen, et sted hvor vi hører til, sier den katolske menigheten i Trondheim. Selv om midlene skulle finnes, er det likevel ikke sannsynlig at alterveggen fra den gamle kirken ville bli brukt på samme måte i den nye katolske kirken. Mens hele kirkerommet skapte begeistrede bølger blant norske katolikker på 1970-tallet, er situasjonen en annen 40 år etter. - Mens Blekens mosaikk er et godt andaktsbilde som vekker assosiasjoner og innbyr til meditasjon, trenger vi i dag et kirkerom som møter folk fra kulturer som ikke har samme tanker og følelser som oss for hvordan et kultisk rom skal se ut, mener menighetsrådet ved den katolske kirken i dag.

Blekens altertavle i den katolske kirken fremheves bl.a. i Store Norske Leksikon som et av hans viktigste offentlige utsmykningsarbeider. NTNU Vitenskapsmuseet har tatt initiativ til å bevare og gjenoppsette altertavlen på Vitenskapsmuseet som en del av museets Kirkehistoriske samlinger. Kunstverket er tenkt gjort offentlig tilgjengelig midlertidig i museets uterom, senere i foajeen i museets nybygg.

Vitenskapsmuseet har en stund arbeidet med en mulig overtakelse av det 60 kvadratmeter store kirkekunstverket. Den katolske kirken og Håkon Bleken er positiv til en slik flytting. En flytting til museets kirkesamling er imidlertid avhengig av ekstern finansiering

Fylkesantikvar Marie Louise Anker mener det teknisk sett burde være mulig å flytte alterveggen.

Ved Vitenskapsmuseet er det stor tro på at det skal la seg gjøre å flytte albertavlen trygt og i ett stykke den korte veien fra St. Olav kirke og til museet. Hele veggen vil bli skåret ut og forsterket med en stålramme, samt stålstag på baksiden. I tillegg vil det bli bygd en beskyttende vegg på fremsiden og hulrommet vil bli fylt med skum før transporten.

Den katolske menigheten har ikke eksakt prisoverslag på hva det vil koste å berge mosaikken i glass og stein som i dag fyller praktisk talt hele alterveggen i St. Olav domkirke i Trondheim. En håndverker og kunstner fra glassverkstedet ved Nidaros domkirkes restaureringsarbeider som har erfaring med flytting av denne typen kunst, vurderte i 2010 beløpet til én million kroner.

Det er nedsatt en prosjektgruppe bestående av NTNU Vitenskapsmuseet v/Axel Christophersen, konserveringsleder Jørgen Fastner og administrasjonssjef Ivar Jensaas, samt NTNU Teknisk Avdeling (TA) v/prosjektleder Alf Nasvik Vold. Gruppen må suppleres med en representant for den katolske kirken.

Første prosjektmøte ble avholdt på museet i januar 2013. Foruten ovennevnte deltok en jurist fra NTNU samt Håkon Bleken og donator Hans Gude Gudesen. På møtet ble plassering og tekniske løsninger knyttet til flytting og midlertidig gjenoppsetting av albertavlen på Kalvskinn drøftet. Det ble oppnådd en prinsipiell enighet om plassering og tekniske utfordringer ble diskutert, men det gjenstår å avklare en lang rekke detaljer. Noe endelig tidspunkt for rivningsstart er ennå ikke fastlagt. Etter en nøye vurdering bestemte direksjonen i Selskabet for Trondhjems Bys Vel å bidra med inntil én million kroner av egne midler. Bidrag er med forbehold om at Direksjonen kan godkjenne den nye lokalisering. Vi har i tillegg håp om at andre også vil bidra.

Etter at Selskabet vedtok å støtte dette prosjektet har det vært samtaler om donator Gudesens rolle som eventuell enefinansiør av prosjektet. Dette vil være en god løsning, ved at Selskabets midler da kan benyttes til andre verdige formål. Selskabet er godt fornøyd med å ha bidratt til å starte opp og slik realisert prosjektet, og trekker seg til fordel for Gudesen, som ønsker å stå for hele prosjektfinansieringen. TBV vil imidlertid la den bevilgede summen være tilgjengelig for prosjektet inntil videre.

Da vi bevilget pengene var Direksjonen av den klare oppfatning at den beste løsningen for å redde Håkon Blekens albertavle fra ødeleggelse, var at kunstverket i fremtiden ble en del av Kirkesamlingen ved NTNU Vitenskapsmuseet

Direksjonen er kjent med at NTNU Vitenskapsmuseet verken nå eller i et 10-års perspektiv kan realisere oppsetting av Blekens albertavle.

Direktør ved Vitenskapsmuseet Reidar Andersen mener det kan være en mulig løsning at St Olav Eiendom kan være interesserte i å vurdere plassering av Blekens albertavle i Kvinne Barn Senteret på Øya. En forutsetning for at St Olav Eiendom igjen vil vise interesse, er at det kommer en bekreftelse fra Håkon Bleken om at en slik eventuell plassering er akseptabel. Denne lokalisering er ikke innenfor Direksjonens vedtak om støtte.

Prosjektet må vurderes helt på nytt. Nå handler det utelukkende om å sikre og bevare kunstverket, ikke å innlemme det i samlingene. Dersom vi skal støtte nedmontering for

lagring, må det foreligge en aksept og en plan for oppsetting på Vitenskapsmuseet. Den informasjonen vi hittil har fått er mangelfull og det kan synes som om dette bare er blitt et demonteringsprosjekt. Direksjonen vil fortsatt vise interesse for denne saken.

Årets TBV pris

I to tidligere møter har vi drøftet kandidater til Trondhjems Bys Vels pris.

Vi har vurdert følgende forslag til kandidater:

En arkitekt som har satt preg på byen de senere årene er **Svein Skibnes**. Skibnes knytter moderne uttrykk sammen med tradisjonell arkitektur på en måte som bevarer og samtidig moderniserer byens særtrekk.

Marthe Gjestland har gjennom mange år vært aktiv på flere områder innenfor skisport. Ikke minst har hun hatt et sterkt engasjement, og vært en viktig drivkraft for Gråkallen Skileik.

Barnas skidag er et av de større og viktigere arrangement i byen som også kan få vår pris. Barnas Skidag er Norges nest største barneskirenn og arrangeres hvert år i mars i Granåsen. Skirennene er for barn fra 0 til 12 år. Alle startende får lik premie. Barnas Skidag er en stiftelse som eies og drives av SpareBank1 SMN, Adresseavisen, Byaasen Skiklub og Selsbakk Idrettsforening. Til sammen samles ca 25 000 mennesker i Granåsen denne dagen for å gå på ski, grille, delta i konkurranser og ha det hyggelig. Altså en av de store familiedager i Trondheim.

En person som har vært med på å utvikle Trondheim de senere årene er direktøren i Trondheim næringsforing **Berit Rian**. Hun er engasjert og uredde.

Av andre forslag som ble nevnt under møtet var barnehjemsbestyrer **Erlend Johannesen** på Filippinene, ekteparet **Mosel, Trond Moen, Bjarne Fiskum**, magasinet **Sorgenfri, Fred Kavli**, mannen bak Kavlifondet og Kavliprisen og **Norske Kvinners Sanitetsforening, avdeling Trondheim**.

Vi samlet oss om at prisen for året 2013 skulle gå til **Trondhjem Sanitetsforening**. Det er en organisasjon som har gjort mye for Trondheim og innbyggerne. Det er en gruppe engasjerte damer som i svært mange år har satt sitt preg på byen.

Dette er en forening som i alle år har vært drevet av ildsjeler. Det er disse kvinnene vi ønsker å hedre med årets pris. Deres frivillige gratis innsats og sterke engasjementet har vært et viktig bidrag i det som gjerne kalles den tredje sektor.

Selskabet for Trondhjems Bys Vel ønsker at flere blir oppmerksom på hvor viktig den tredje sektor har vært og fortsatt er for å gjøre Trondheim til en god by å leve i. Trondhjem Sanitetsforening er med sin historie og innsats for byen en verdig representant for dette.

NKS er Norges største kvinneorganisasjon, og driver et humanitært arbeid som har stor betydning for mange.

NKS har helt fra starten i 1896, vært viktig for den frivillige sektor og mobilisert store deler av befolkningen i folkehelsearbeidet. Trondhjem Sanitetsforening ble startet allerede samme året. Organisasjonen var spesielt aktuell i 2013 på grunn av jubileet for kvinners stemmerett. Fredrikke Marie Qvam var sentral i stemmerettsarbeidet. Hun var født i Trondheim, vokste

opp og bodde mange år av sitt liv i Trøndelag. I en tid der kvinner hadde få muligheter til å påvirke samfunnsutviklingen, ble Fredrikke Marie Qvam en av de fremste forkjemperne for kvinners rettigheter

Historisk har NKS gjort en formidabel innsats for folkehelsen:

- Sanitetsberedskap for både krig, ulykker og naturkatastrofer.
- Tuberkulosearbeidet. NKS engasjerte seg i smittevern på mange fronter, fremst ved hygienestyrkende tiltak. I løpet av 1800-tallet hadde ca. 290 000 nordmenn dødd som følge av tuberkulose, og var en viktig motiverende faktor for etableringen av NKS.
- Helt siden 1937 har NKS drevet kontrollstasjoner for barn. "Kontrollstasjon for mor og barn" ble forløperen til helsestasjonene. Nå drives helsestasjonene av kommunene. Da kommunene overtok driften av helsestasjonene i 1974 drev sanitetsforeningen ca. 650 helsestasjoner.
- Daghjem. I Trondheim gjelder dette Paulinelund Daghjem og Valset daghjem.
- I en årrekke drev sanitetskvinnene Revmatismehuset i Trondheim. Da Trondhjem Sanitetsforening solgte Revmatismehuset ble pengene brukt til å skape et kollektiv for ungdom med rusproblemer på småbruket Kvamsgrind. Kollektivet har 22 plasser, og er svært viktig i rusomsorgen i Trøndelag

NKS har også startet en møteplass for kvinner som ønsker å lære mer, eller lære bort, om det å bo i Norge. Tilbudet, som heter *Sesam Tvers* har som formål å være et hyggelig treffsted for kvinner i alle aldre og av alle nasjonaliteter, som ønsker å ha et sted for å treffe andre kvinner. På denne måten kan man både praktisere norsk og lære om norske tradisjoner. Norske kvinner deltar også som samtalepartnere på treffene.

Sanitetskvinnene har alltid vært opptatt av at det må iverksettes tiltak som skal stimulere kvinner til å delta på arenaer i samfunnet der beslutninger fattes, og jobber derfor med å motivere jenter og kvinner til disse arenaene i samfunns- og arbeidslivet. NKS utgjør en viktig sosial arena for mange, blant annet gjennom eldretreff og andre møteplasser. Og hvert år siden 1946 har de bundet og solgt fargerike fastelavensris for å skaffe midler til humanitært arbeid.

Prisen til Trondhjem Sanitetsforening ble delt ut 11. mars 2014 under et arrangement på Theatercafeen, kombinert med et sponsorarrangement med teaterbesøk på Trøndelag Teater. Til denne prisutdelingen ble representanter fra det sittende styret og tidligere ledere i Trondhjem Sanitetsforening invitert.

Prisen fra Selskabet er som vanlig et kunstverk, en treskulptur av Erlend Leirdal som er en kopi av en trefigur som i 1972 ble funnet i bygrunnen i Erling Skakkes gate. Originalen finnes på Middelaldermuseet, og den er fra midten av 1000-tallet. Selskabet for Trondhjems Bys Vel har valgt denne skulpturen som sitt symbol og vinnerne av vår pris får en slik skulptur til ode og eie. I tillegg fikk Trondhjem Sanitetsforening 25 000 kroner

Temamøter og søknader om tømte fra TBV

Folkemøte om "Den skjulte byen under gata."

30. januar 2013 arrangerte Selskabet i samarbeid med Kunnskapsbyen, NTNU, Vitenskapsmuseet og Fortidsminneforeningen et folkemøte på Byscenen om "Den skjulte

byen under gata". 370 var tilstede på møtet. Utgangspunktet for møtet var de siste årenes diskusjoner blant annet om nye bygg ved Gerhard Schøning skole og parkeringshus i Olav Tryggvasonsgate. Vi ønsket også å diskutere Riksantikvarens holdning til bevaring av middelaldermaterialet i bygrunnen, forskernes ønsker om utgraving og ny kunnskap – og kommunen og næringslivets behov for byutvikling.

Det ble et tilbakeblikk på forrige store utgraving av bygrunnen, for deretter å diskutere hvordan kunnskapen fra den gangen har påvirket næringsliv, forskning og forvaltning. Hva gjør arkeologisk forskning og kunnskap med byen vår? Det ble også et blikk framover, hvor vi så på potensialet i det materialet som fortsatt ligger begravd i jorda under dagens gater og bygninger.

Samtlige politiske partier deltok. Vår egen Axel Christophersen innledet til debatt med et foredrag, og debatten ble ledet av Gunnar Flikke

Med i panelet var: Axel Christophersen, professor ved NTNU Vitenskapsmuseet; Berit Rian, direktør i Trondheim Næringsforening; Gunnar Houen, byantikvar; Knut Fagerbakke (SV) varaordfører; Geir Waage (Ap), kommunalråd; Merethe Baustad Ranum (H), kommunalråd; Eli Marie Andreassen (FrP), nestleder Byutviklingskomiteen; Geirmund Lykke (KrF), kommunalråd; Erling Moe (Venstre), leder av Kulturkomiteen; Hilde Opuku (De Grønne) nestleder Kulturkomiteen.

Medlemsarrangement Grilstad Marina

27. august 2013 arrangerte vi en sponsorsamling på den nye Grilstad Marina, er et av Trondheims største utbyggingsprosjekt noen sinne. En utbygging på størrelse med Trondheim sentrum – og med helt spesielle kvaliteter som hele byen får glede av. Når området er ferdig utbygd, vil ca 2000 mennesker ha sitt bosted her, mellom 3-4000 mennesker vil ha sin arbeidsplass her, og i Marinaen vil det være plass for til sammen ca 1000 båter. Området vil ha flere kilometer med kaier og brygger, store offentlige friområder, ulike boligtyper, butikker, kontorer, treningssenter, restaurant/kafè, egen badestrand og mye annet. Utbyggingssjef Frode Reinaas og adm dir Liv Malvik, var sammen med eierne Ivar Koteng og Anton Jensen jr tilstede og ga oss informasjon om området og viste oss rundt.

Sponsormøte om Coldevin - Rosenvingeske malerisamlingen

Mandag 13. mai 2013 inviterte vi til medlemsarrangement på NTNU Vitenskapsmuseet. Her var det omvisning i den Coldevin- Rosenvingeske malerisamlingen. Det ble en enestående sjans til å oppleve en av Norges mest spektakulære kunstsamlinger med tilknytning til 1800-tallets Trondheim og Trøndelag. Samlingen er enestående i norsk kunst- og kulturhistorie. I 25 år frem til 1976 har samlingen vært deponert ved DKNVS Museet i Byhistoriske samling. Siden har den vært oppbevart i Oslo hos familien Rode, som er etterkommerne til Rosenvinge. Utstillingen ble presentert av Pål Sagen fra PAMA Kunstantikvariat. Etter omvisingen var det middag i Kafe Magasinet i Suhmhuset.

Paul E. Hjelm-Hansen har lenge vært sterkt engasjert for å få Den Coldevin - Rosenvingeske Samling til Trondheim. Han har hatt kontakt med den nye direktøren på Vitenskapsmuseet, Reidar Andersen i håp om at Vitenskapsmuseet kunne påta seg å oppbevare og vedlikeholde, samt planmessig utstille deler av denne unike bildesamlingen, dersom det lykkes å kjøpe samlingen med eksterne støttemidler. Etter en lang epostkorrespondanse om denne saken endte det med at Sverresborg Trøndelag Folkemuseum overtok som potensiell mottager av samlingen.

Direksjonen avsto søknad om støtte til bevaring av samlingen.

Søknad om støtte til innspilling av Schola - musikk fra norsk middelalder

Det gregorianske vokalensemblet - Schola Sanctae Sunnivae – søkte oss om støtte til innspilling av Fingergullofficiet - De Susceptione Sanguinis Christi (det eneste komplette offisiet fra norsk middelalder). Koret ønsker med dette å gi sitt bidrag til 200 års jubileet for Grunnloven av 1814 ved å fullføre restaureringsarbeidet av Fingergullofficiet, som avsluttes med en lanseringskonsert i 2014. Til tross for at dette er et flott prosjekt fant vi ikke at dette prosjektet skulle medføre at Direksjonen avvek vår sedvane der vi normalt ikke gir støtte til ulike prosjekter basert på søknad.

Thorstein Vale og Torgrim Titlestad søkte Selskabet om en million kroner i **støtte til ferdigstillelse verket *Flatøyboka***. Direksjonen innvilget heller ikke her omsøkte støtte.

Søknad om støtte til Rolf Grankvist

Reisesøknaden gjaldt et tilskudd på kr 10.000,- til avdukingen av Leif Eriksson-statuen på New Foundland 28.juli 2013. Rolf Grankvist var invitert av The Leif Erikson Foundation i I USA til å holde foredrag ved avdukingen av statuen. Dette som representant for Trondheim By, og som aktiv deltaker i dens historiske bevegelse som startet med den første Leif Erikson-statuen i Boston, deretter en statue på Grønland og så på Brattøra i Trondheim. Statuen på New Foundland skal stå der Helge Ingstad mener Leif Erikson kom i land. Selskabet gir normalt ikke denne type støtte, men vi vedtok likevel å gjøre et unntak ved at vi bevilget kr. 10 000, forutsatt at Grankvist skaffet resten fra andre kilder. Det viktigste for Selskabet var at Rolf Grankvis stiller opp på et av våre arrangement og forteller om sine opplevelser fra denne turen.

Marmor-relieff av Skules hode fra Jarlens sarkofag i Nidaros Domkirke

Fra Lars Tvete som er Honorær konsul for Island fikk vi søknad om støtte til å lage en kopi i marmor av Skules hode fra Jarlens sarkofag i Nidaros Domkirkes. Skule Bårdsson (Skule Jarl/ Hertug Skule) lå i kamp med sin svigersønn Håkon Håkonsson om kongemakten i Norge. Det endte med at Skule ble drept av Håkons menn i Nidaros ved Elgeseter kloster den 24 mai i 1240, men som hertug fikk han en verdig begravelse og ble lagt i en sarkofag i det som i dag er domkirken. Snorre Sturlasson, som på den tiden var Islands mektigste mann, var venn og alliert med Skule. Snorre besøkte Norge og sin venn to ganger. Begge besøkene varte i to år . Snorre ble drept av Håkons menn på Island i 1241.

På Snorres hjemsted Reykholt er det bygget et senter til minne om Snorre, som også var en av historiens største skaldere. Sognepresten på Reykholt, Geir Vaage, har engasjert seg sterkt i å få laget en kopi av den delen av lokket av Skule Jarls sarkofag (av marmor) som viser et relieff av Skules hode, til senterets museumsdel. Han har engasjert Norges ambassadør til Island, Dag Wernø Holter og Ingrid Skjøtskift (rådgiver til utenriksministeren) til å be Islands konsul Lars Tvete, om å skaffe støtte til å gi denne kopien som gave til Reykholt.

Den delen av lokket som det ønskes hugget en kopi av i marmor, vil være på ca 60x75x20 cm og viser Skules hode med krone. Steinhuggerne i Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider (NDR), ved direktør Steinar Bjerkestrand, vil ha Kr 80.000,- som er kostnadsdekning, for dette arbeidet. Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider vil selv bidra med Kr 20 000. Det vil ta ca tre måneder å hugge steinen, og det ville vært ønskelig å få satt den i bestilling tidlig på nyåret, slik at gaven kan overleveres på et kulturarrangement på Reykholt sommeren

2014, hvor Grunnlovsjubileet er tema. Lars Tvete vil sørge for gratis frakt fra Trondheim til Island med fly gjennom sine kontakter. Det er meningen at dette skal fremstå som en gave fra Trondheim til Reykholt-senteret på Island. Direksjonen drøftet søknaden og ble enige om å bevilge kr 40 000. Detet fordi dette er å anse som en gave fra Trondheim By.

3. januar 2013 behandlet vi for første gang en **søknad om støtte til restaurering av Nidarosdomens orgel** . Dette faller utenfor Selskabets virksomhet og søknaden ble avslått

Medlemmer

Selskabet for Trondhjems Bys Vel har 50 medlemmer, hvorav de aller fleste er bedriftsmedlemmer. Denne støtten fra byens næringsliv er både et økonomisk incitament og en stor inspirasjon for driften av Selskabet.

Finn Haugan

Gunnar Flikke

Else Mæhle

Svein Lorentzen

Lisbeth Tangen

Eli Arnstad

Eileen Brandsegg

Varamedlemmer

Axel Christophersen

Marius Maske

Valgkomiteen

Berit Rian og **Marvin Wiseth**